

Тарельник В'ячеслав Борисович

134

ВИНАХІДНИКИ УКРАЇНИ

Завідувач кафедри технічного сервісу Сумського національного аграрного університету.

Доктор технічних наук, професор

Народився в 1952 р. у Вірменії. В 1986 р. здобув кваліфікацію інженера-механіка у Ворошиловградському машинобудівному інституті (ВМІ). З 1985 до 2002 р. працював у Всеукраїнському науково-дослідному інституті компресорних машин (ВНДІкомпресормаш, м. Суми), де пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до директора дочірнього науково-виробничого підприємства «Нікмас-Ротор».

У 1994 р. у ВМІ захистив кандидатську дисертацію на тему «Зміцнення поверхневих шарів інструмента та важконавантажених деталей електроерозійним легуванням з наступною пластичною деформацією» зі спеціальностей 05.03.05 «Процеси й машини обробки тиском» і 05.03.01 «Процеси механічної й фізико-технічної обробки, верстати й інструменти», а в 2001 р. у НТУ «ХПІ» — докторську дисертацію на тему «Технологічні основи управління якістю поверхневих шарів при виготовленні та ремонті деталей» зі спеціальності 05.02.08 «Технологія машинобудування». Дисертаційна робота була присвячена розробці методів керування якістю поверхневих шарів деталей машин шляхом створення комбінованих технологій, які включають комбіновані електроерозійні покриття (КЕП) та сполучення електроерозійного легування (ЕЕЛ) з іншими методами (поверхневим пластичним деформуванням (ППД), іонним азотуванням (ІА), конденсованим іонним бомбардуванням (КІБ), епіламуванням (ЕП) тощо.

Розроблені технології впроваджені: на Одеському припортовому заводі; у Сумському державному університеті; ДКП «Міськводоканал», ДНПП «Сумикомпресормаш», ДНПП «Нікмас-турбо», СМНПО ім. М. В. Фрунзе (м. Суми); ВАТ «ДніпроАЗОТ» (м. Дніпродзержинськ); на Миронівській

і Вуглегірській ГРЕС (Донецька обл.); ЗАТ «Северодонецьке ВО «Азот»; у концерні «ОРИАНА» (м. Калуш); на НВО «Енергомаш» ім. акад. В. П. Глушка (м. Хімки, РФ); «ЦБПО-4» (м. Нижньовартовськ, РФ), «Базі геологорозвідки» (м. Мегіон, РФ); НВО «Сибнефтегазпромаш» (м. Тюмень, РФ); Котлаському ЦБК (РФ) тощо.

За досягнення високих результатів у технічній творчості й активну участь у винахідницькій і раціоналізаторській діяльності В. Б. Тарельник неодноразово нагороджувався почесними грамотами та був занесений на Дошку Пошани.

З 2000 р. за сумісництвом, а з 2002 р. на постійній основі В'ячеслав Борисович працює в Сумському національному аграрному університеті (СНАУ), де з 2006 р. очолює кафедру технічного сервісу. Під його керівництвом захищено дві кандидатські дисертації, підготовлено понад 100 магістрів і багато призерів Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Має понад 300 наукових праць, опублікованих в Україні, Росії, Польщі, Югославії, Німеччині, США, зокрема вісім монографій і п'ять наукових посібників (три із грифом МОН), а також 30 патентів на винаходи зі способів підвищення якості підшипників ковзання, гнучких муфт, виготовлення нерухомого з'єднання вал-маточина, зміцнення та відновлення відповідальних деталей компресорного та насосного обладнання.

У 2003 р. В. Б. Тарельник став ініціатором укладання договору про наукову співпрацю між СНАУ та Свентокшиською політехнікою (м. Кельце, Польща). Основні напрями: обмін педагогічним досвідом на інженерних спеціальностях; реалізація загальних дослідницьких програм; підготовка наукових і викладацьких кадрів; участь у наукових конференціях і симпозиумах; співпраця на ниві інтеграції з європейською наукою.

У цей же час підписано Договір між СНАУ та підприємством «ТРІЗ Лтд» (м. Суми) про створення на виробництві філії кафедри технічного сервісу з метою підвищення якості підготовки інженерів-механіків шляхом залучення висококваліфікованого наукового персоналу та впровадження практичного досвіду спеціалістів-виробників; проведення курсового та дипломного проектування за реальними завданнями виробництва; цільової підготовки спеціалістів і виконання та впровадження безпосередньо в умовах виробництва сумісних науково-дослідних робіт. Спільно розроблені та впроваджені у виробництво нові технічні рішення, захищені патентами України, Російської Федерації та Республіки Білорусь, які дозволили провести модернізацію понад 200 позицій компресорного та насосного обладнання. За матеріалів спільних досліджень проведено 34 міжнародні наукові конференції й опубліковано більше ніж 150 наукових робіт.

За сумлінну, плідну працю, високі показники наукової роботи, підготовку нових кадрів В'ячеслав Борисович Тарельник був нагороджений почесними грамотами ректора; дипломом «Кращий науковець інженерно-технологічного інституту», Подякою директора Департаменту, Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України. Академік Української технологічної академії з 2003 р., нагороджений ювілейним орденом УТА (2007) й орденом «Золота зірка слави» (2012). У 2009 р. йому присвоєно звання «Заслужений технолог вищої категорії». Рішенням колегії Міністерства аграрної політики України від 26 серпня 2010 р. В. Б. Тарельник удостоєний трудової відзнаки «Знак пошани».

Зміцнення підшипникової шийки електроерозійним легуванням із фінішною обробкою поверхневим пластичним деформуванням